

اسلامی حضور یافت نیز با بیان اینکه حل مسأله تورم خواست مردم و همه دلسوزان است، گفت: امروز دنبال کنترل تورم هستیم و آمارها هم نشان می‌دهد که سیر نزولی تورم آغاز شده است. با اقدامات و پیگیری‌هایی که صورت گرفت، سیر تورم که نه فقط در چند سال اخیر بلکه در تاریخ ۵۰ تا ۶۰ ساله کشور بی‌نظیر بود امروز سیر صعودی آن نزولی شده و این آغاز مبارکی است که بعداً به کاهش قیمت‌ها و کاهش تورم به طور جدی در حوزه‌های مختلف منجر شود.

وزیر اقتصاد نیز به موضوع کاهش تورم اشاره کرده و گفته است: چالش‌های بزرگ از جمله تورم بی‌سابقه در ۴ سال گذشته، به عنوان میراث برخی کوتاهی‌های دولت پیشین و نیز فشارهای ناجوانمردانه وارده از سوی دشمنان خارجی، به طور کامل به دولت سیزدهم منتقل شد.

سید احسان خاندوزی اظهار داشت: دولت سیزدهم در شهریورماه در شرایطی شروع به کار کرد که ما در حال تجربه تورم بسیار بالا برای چهارمین سال پیاپی بودیم، امری که در ۸۰ سال اخیر، بی‌سابقه بود.

یکی از مهم‌ترین کارهایی که دولت در این مدت کم انجام داد جلوگیری از چاپ پول جهت جبران کسری بودجه بود. یعنی یکی از اصلی‌ترین سرچشمه‌های تورم را از همان ابتدای کار هدف قرار داد و خشکاند. تراز عملیاتی در بودجه ۱۴۰۰ منفی ۴۶۴۱ هزار میلیارد ریال بود. با توجه به کاهش درآمدهای نفتی بخش قابل توجهی از این کسری در دولت دوازدهم از طریق چاپ پول بدون پشتوانه یا از راه استقراض از بانک مرکزی جبران شد که هر دو مورد بشدت تورم‌زا است.

دولت سیزدهم از انجام این دو مورد پرهیز کرد و مهم‌تر اینکه برای جبران کسری بودجه به انتشار اوراق نیز متوسل نشد. هرچند بخشی از جبران کسری بودجه از راه انتشار اوراق است و این کار گامی مثبت در راستای جبران کسری بودجه بدون ایجاد تورم به شمار می‌رود اما بدون شک انتشار اوراق تنها راه جبران کسری بودجه نبوده است. زیرا بخش قابل توجهی از اوراق منتشرشده برای نقد کردن اوراق سررسید شده قبلی مورد استفاده قرار می‌گیرد و نه تأمین هزینه‌های جاری دولت، یعنی انتشار اوراق جدید در حدی نبود که بتوان کاهش تورم را به آن نسبت داد.

به نظر می‌رسد افزایش درآمدهای ارزی و دسترسی بیشتر به سایر منابع درآمدی این امکان را به دولت داده که بدون چاپ پول و دامن زدن به تورم کسری‌هایش را جبران کند.

بودجه سال ۱۴۰۱ نیز نشان می‌دهد که دولت از دو جهت برای کاهش هرچه بیشتر تورم اقداماتی پیش‌بینی کرده است: نخست در پیش گرفتن انضباط مالی و دوم افزایش درآمدهای پایدار و غیرنفتی.

نتیجه هجمه سیاسی دولت

گذشته به طرح مسکن

مهر، عقب‌ماندگی عجیب

کشور از لحاظ تولید مسکن

بود، چراکه روحانی نه تنها

مسکن مهر را ادامه نداد بلکه

با تمرکز بر مذاکره با غرب،

هیچ تدبیری برای وضعیت

مسکن در کشور نداشت، گو

اینکه روحانی تصور می‌کرد

مسکن را هم اروپایی‌ها

به ایران هدیه می‌دهند!

وقتی صحبت از انضباط مالی در بودجه به میان می‌آید، منظور تلاش در جهت مثبت کردن تراز عملیاتی بودجه است. هزینه‌های بی‌رویه و بی‌مورد دستگاه‌های مختلف دولتی منفی شدن تراز عملیاتی و کسری بودجه را به دنبال دارد. بنابراین، کاهش هزینه‌ها از ضرورت‌های اصلاح ساختار بودجه و جلوگیری از تورم است.

هدف دیگر، اما جلوگیری از خلق پول، افزایش نقدینگی و تورم بیشتر است. اگر انضباطی در بودجه حاکم نشود ممکن است به روال گذشته افزایش هزینه‌ها دور باطل افزایش حقوق، افزایش تورم، کاهش قدرت خرید کارمندان و بقیه جامعه را موجب شود.

نکته دیگر اینکه دولت در کنار مدیریت و کاهش هزینه‌ها افزایش درآمدها را نیز در دستور کار قرار داده است. در واقع، یکی از راه‌های جلوگیری از منفی شدن تراز عملیاتی بودجه بالا بردن میزان درآمدها است. افزایش درآمدها بیشتر به حوزه درآمدهای مالیاتی مربوط است.

دولت امیدوار است با هوشمندسازی نظام مالیاتی بتواند از طریق جلوگیری از فرار مالیاتی درآمدهایش را بالا برده و جلوی کسری بودجه را بگیرد. به همین خاطر در بودجه ۱۴۰۱ درآمدهای مالیاتی حدود ۶۲ درصد افزایش داشته است.

رئیس سازمان امور مالیاتی در یکی از آخرین اظهارنظرهای خود میزان فرار مالیاتی را حدود ۱۳۵ هزار میلیارد تومان برآورد کرده است. دولت می‌تواند از طریق جلوگیری از فرار مالیاتی گامی اساسی در جلوگیری از منفی شدن تراز عملیاتی و کسری بودجه بردارد و از این طریق نیز به روند نزولی تورم تداوم

ببخشد.

درواقع نگاهی به نرخ تورم در زمان تغییر دولت‌ها نشان می‌دهد دولت رئیسی بدشانس‌ترین دولت تاریخ است زیرا کشور را با بالاترین تورم از دولت قبل خود تحویل گرفته است. (نمودار ۹) حسن روحانی از ابتدای دولت یازدهم تاکنون همواره از دولت احمدی‌نژاد انتقاد کرده که کشور را با تورم شدید به دولت وی تحویل داده است.

روحانی بارها این سخن را تکرار کرده بود که دولت را در سخت‌ترین شرایط تورمی تحویل گرفتیم و تورم ما بالای ۳۰ درصد بود. شرایطی که برای هیچ دولتی در ابتدای کارش سابقه نداشت. او در جایی دیگر هم گفته بود: در آن شرایطی که ما دولت را تحویل گرفتیم، شرایطی بود که تورم در مجموع ۴۰ درصد بود، بنابراین وضعیتی که این حد رکود و تورم با هم داشته باشد، در تاریخ ۵۰ ساله کشور بی‌سابقه است.

مرثیه‌سرایی‌های روحانی برای میراث تورمی احمدی‌نژاد در حالی بود که در تیرماه سال ۱۳۹۲ نرخ تورم کشور ۳۵.۱ درصد بود.

اما روحانی در سال ۱۴۰۰ در حالی دولت را به رئیسی تحویل داد که نرخ تورم به ۵۷ درصد رسیده بود، بالاترین رقم ۷۰ سال اخیر.

اگر به نرخ تورم در دوره انتقال از دولت قدیم به دولت جدید در سه دهه اخیر نگاهی بیندازیم مشخص می‌شود که حسن روحانی بالاترین نرخ تورم انتقالی را به دولت بعد از خود به جای گذاشته است.

بنابراین دولت رئیسی در ابتدای کار خود با سخت‌ترین وضعیت تورمی تاریخ ایران که نتیجه سوءمدیریت دولت گذشته است، روبه‌رو بود. جمع کردن بازارهای رهاشده به حال خود، نقدینگی افسارگسیخته و تورم شتابان، کار سختی بود که دولت رئیسی تاکنون بخوبی برای حل آن برنامه‌ریزی کرده و نرخ تورم را به تدریج نزولی کرده است.

جریان منتقد دولت در ماه‌های اخیر با مانور بر گرانی برخی کالاها، آن را نشانه ناکارآمدی دولت یا عدم تحقق وعده‌های کنترل بازار جلوه داده‌اند.

با گذشت ۱۰ ماه از تغییر دولت و روی کار آمدن دولت مردمی آیت‌الله رئیسی، جریان منتقد دولت فعلی و حامی دولت قبل، به گونه‌ای درباره افزایش قیمت برخی کالاها تمرکز کرده‌اند که گویی در هشت سال گذشته کشور با هیچ تورم و گرانی مواجه نبود و رئیسی یک اقتصاد آرام با تورم نزدیک به صفر را تحویل گرفت و اکنون تورم را به بالای ۴۰ درصد رسانده است.

البته نباید از خبرسازی‌های جعلی که در فضای مجازی درباره گرانی‌ها منتشر می‌شود نیز غافل بود، مانند عبور قیمت برنج از ۱۰۰ هزار تومان که احتمالاً شامل یک نوع برنج خاص در مناطق شمالی تهران هست وگرنه در سطح کشور قیمت برنج‌های پرمصرف خیلی

ویژه‌نامه

سالگرد سیزدهمین دوره

انتخابات ریاست جمهوری

خرداد ۱۴۰۱

۴۱

ایران